

IV Jornada d'Atenció a la Gent Gran. La fragilitat

Juan José Zamora

Responsable de cronicitat. GAPIC Baix Llobregat

Membre del Grup de treball ATDOM Camfic

Barcelona, 20 de novembre de 2025

Model de fragilitat d'acumulació de dèficits

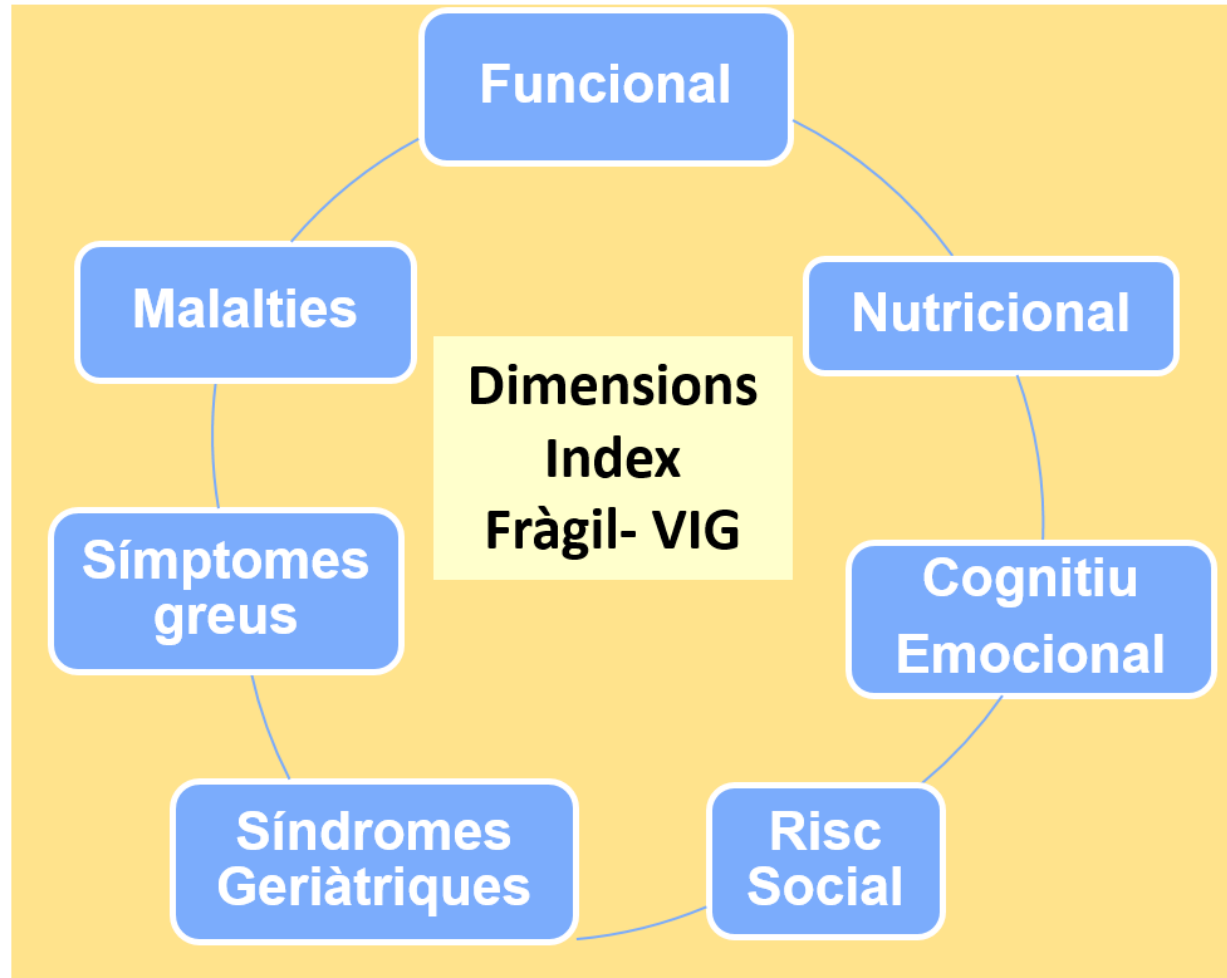
Acumulació progressiva de dèficits:

Dipòsit de salut

- Malalties
- Pèrdues funcionals
- Pèrdues cognitives
- Riscos socials

Índex de fragilitat. $\text{n}^{\circ} \text{dèficits acumulats} / \text{total de dèficits}$

Index Fràgil-VIG

Model d'acumulació de dèficits

22 preguntes

25 dèficits

$$\text{Índex} = X/25$$

<0,20 Prefràgil

0,20-0,35 Fragilitat Inicial

0,36-0,50 Frag. Intermèdia

>0,50 Frag. Severa

DOMINI		VARIABLE	DESCRIPCIÓ			
FUNCIONAL	AIVDs	Ajuda per maneig dels diners	Necessita ajuda per gestionar els temes econòmics (banc, botigues, restaurants) ?	No	☒	
		Sí	☐			
		Ajuda per utilització del telèfon	Necessita ajuda per utilitzar autònomament el telèfon ?	No	☒	
		Sí	☐			
		Ajuda per la medicació	Necessita ajuda per preparar / administrar-se la medicació ?	No	☒	
		Sí	☐			
	ABVDs	Índex de Barthel (IB)	No dependència (IB ≥ 95) ?		☒	
			Dependència lleu-moderada (IB 90-65) ?		☐	
			Dependència moderada-greu (IB 60-25) ?		☐	
			Dependència absoluta (IB ≤20)?		☐	
NUTRICIONAL		Malnutrició	Ha perdut ≥ 5% de pes els darrers <u>6 mesos</u> ?	No	☒	
			Sí	☐		
COGNITIU		Grau de deteriorament cognitiu	Absència de deteriorament cognitiu?		☒	
			Det. cognitiu lleu-moderat (equivalent a GDS ≤5)?		☐	
			Det. cognitiu greu-molt greu (equivalent a GDS ≥ 6)?		☐	

EMOCIONAL	Síndrome depressiva	Necessita de medicació antidepressiva ?	No	☒	
			Sí	☐	
	Insomni/ansietat	Necessita tractament habitual amb benzodiacepines i/o altres psicofàrmacs de perfil sedant per l'insomni / ansietat?	No	☒	
			Sí	☐	
SOCIAL	Vulnerabilitat social	Existeix percepció per part dels professionals de situació de vulnerabilitat social ?	No	☒	
			Sí	☐	
SÍNDROMES GERIÀTRIQUES	Síndrome confusional	Els <u>darrers 6 mesos</u> , ha presentat síndrome confusional i/o trastorn de comportament, que hagi requerit de neurolèptics ?	No	☒	
			Sí	☐	
	Caigudes	Els <u>darrers 6 mesos</u> , ha presentat ≥2 caigudes o alguna caiguda que hagi requerit d' hospitalització ?	No	☒	
			Sí	☐	
	Úlceres	Presenta alguna úlcer a (relacionada amb la dependència i/ o vascular, de qualsevol grau) i/o ferida crònica ?	No	☒	
			Sí	☐	
	Polifarmàcia	Habitualment, pren ≥ 5 fàrmacs ? (no inclou fàrmacs condicionals)	No	☒	
			Sí	☐	
	Disfàgia	S'ennuega habitualment quan menja o beu? i/o els <u>darrers 6 mesos</u> , ha presentat alguna infecció respiratòria por broncoaspiració ?	No	☒	
			Sí	☐	

Estudis de validació de l'índex fràgil VIG

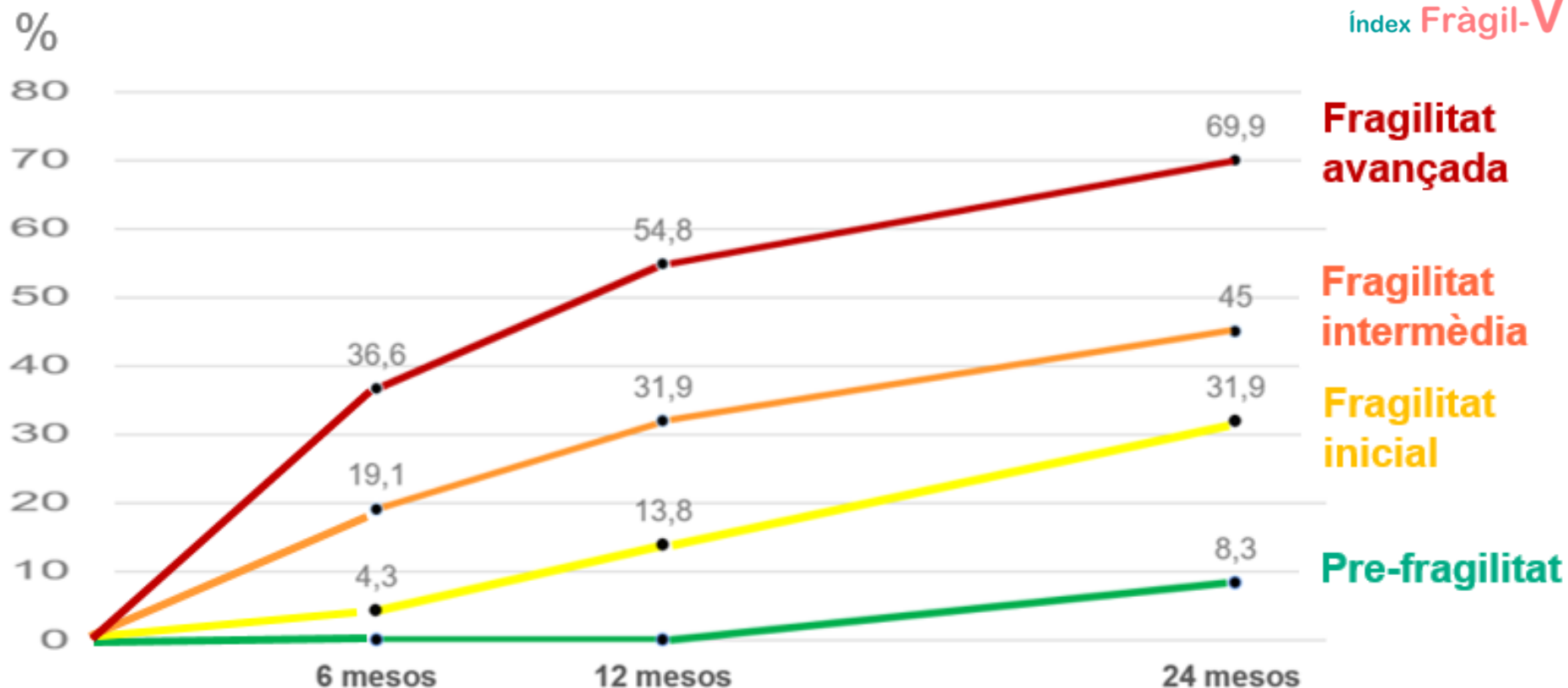
Entorn hospitalari

- **Amblàs 2018, Blázquez 2023, Badosa 2025**
Predicció de **Mortalitat** ROC 0,9 a l'any
ROC 0,85 als 2 anys
- **Moreno 2020**
Correlació amb **CFS**
- **Torné 2021**
Correlació amb **CFS, Fenotip**
Fiabilitat interobservador

Entorn comunitari

- **Zamora 2021, 2022, 2024**
Entorn d'Atenció Domiciliària
Validesa de constructe
Correlació amb **EQ-5D-3L**,
escala de **Braden, i Pfeiffer**
- **Camacho 2023**
Atenció Primària de Salut
Correlació amb **SPPB**

Valor pronòstic de mortalitat en ATDOM

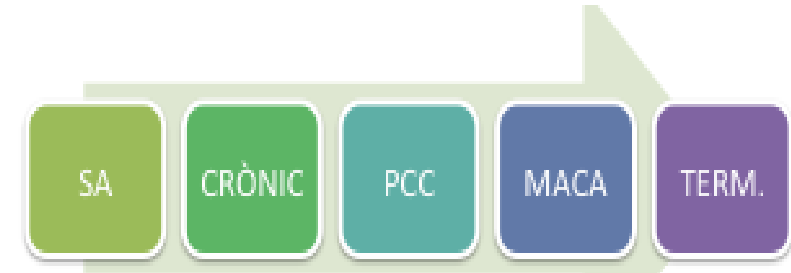

	6 mesos	12 mesos	24 mesos
Regressió de Cox (valor P)	<0,001	<0,001	<0,001
Corba ROC	0,76 (0,71-0,82)	0,73 (0,68-0,78)	0,69 (0,63-0,74)

Convergència entre fragilitat i complexitat

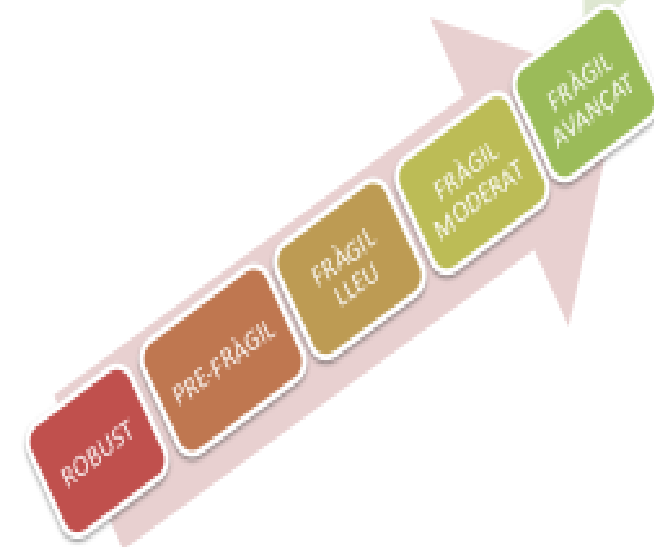
complexitat

**CENTRATS EN LA DIFICULTAT
PER GESTIONAR LA RESPOSTA
A LES NECESSITATS**, per part
de la persona, l'entorn o el
sistema

fragilitat

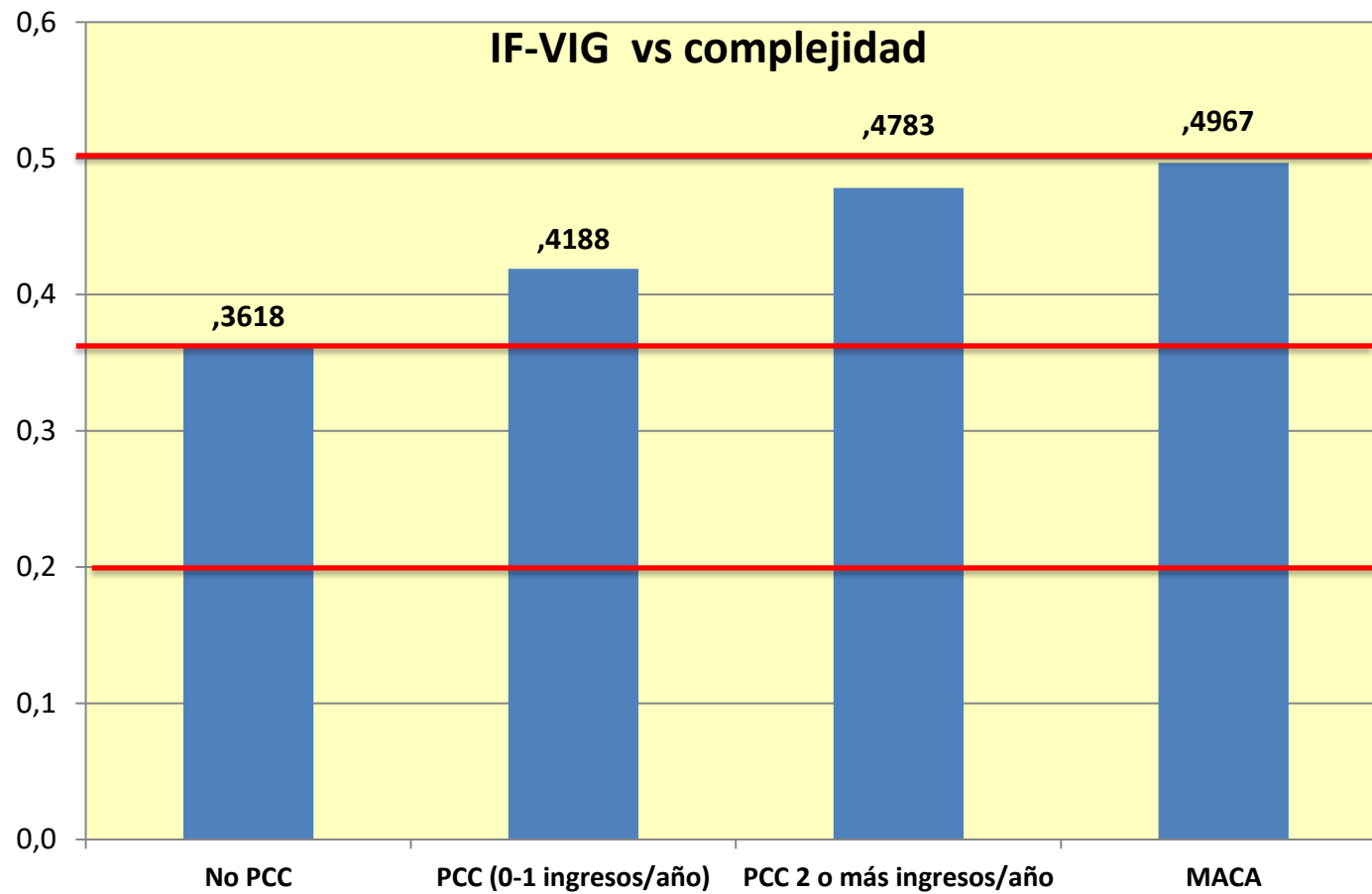
**CENTRATS EN EL SUBSTRAT
DE LA PERSONA I LA SEVA
VULNERABILITAT**

Limón E, Blay E, Burdoy E. A propòsit del CAAPS sobre fragilitat i cronicitat complexa: algunes lliçons apreses. But At Prim Cat 2017;35:32

Fragilitat vs Complexitat. ATDOM CAP Montnegre, 2018

n=412

Frag. avanzada

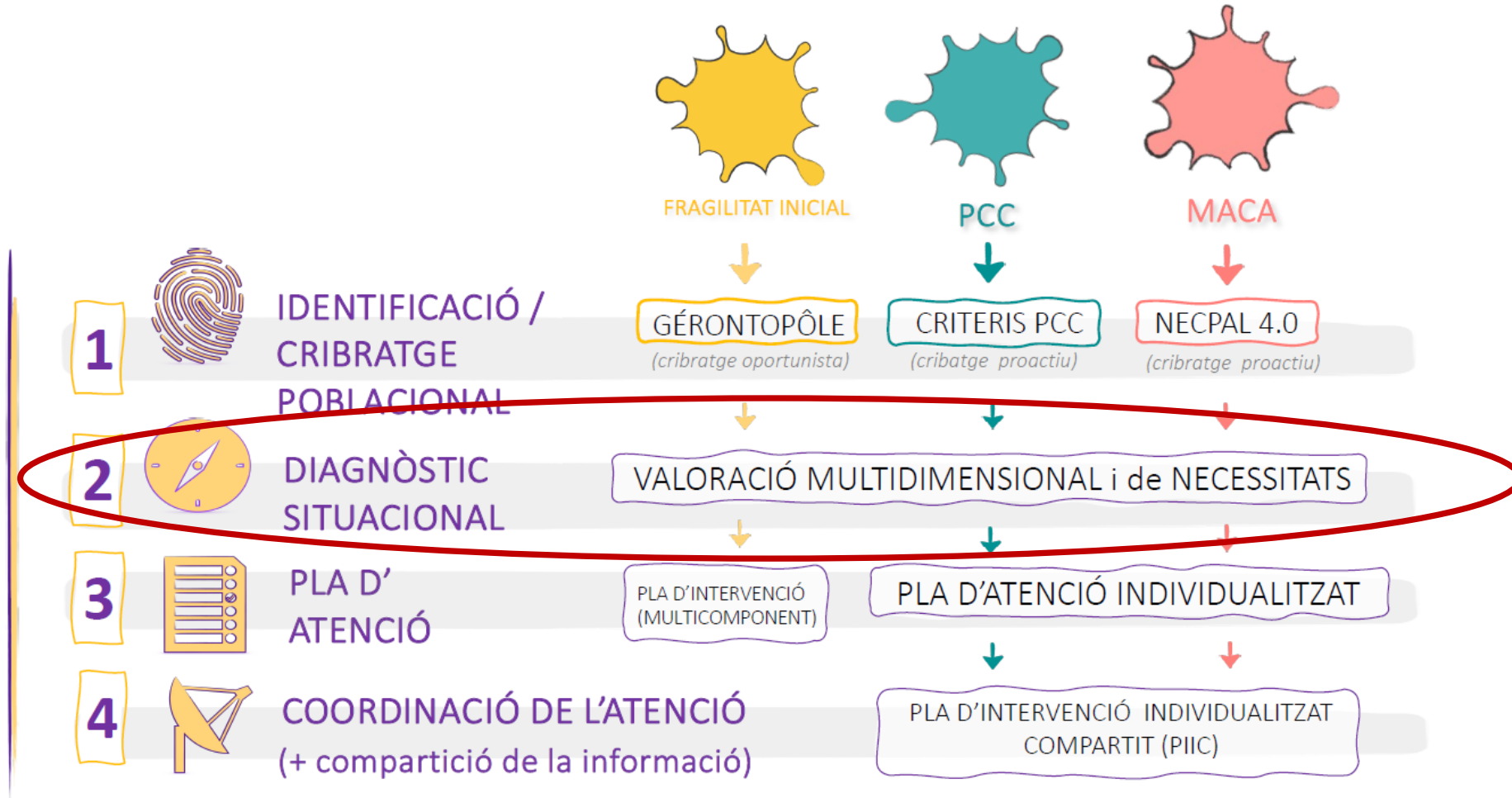
Frag. intermedia

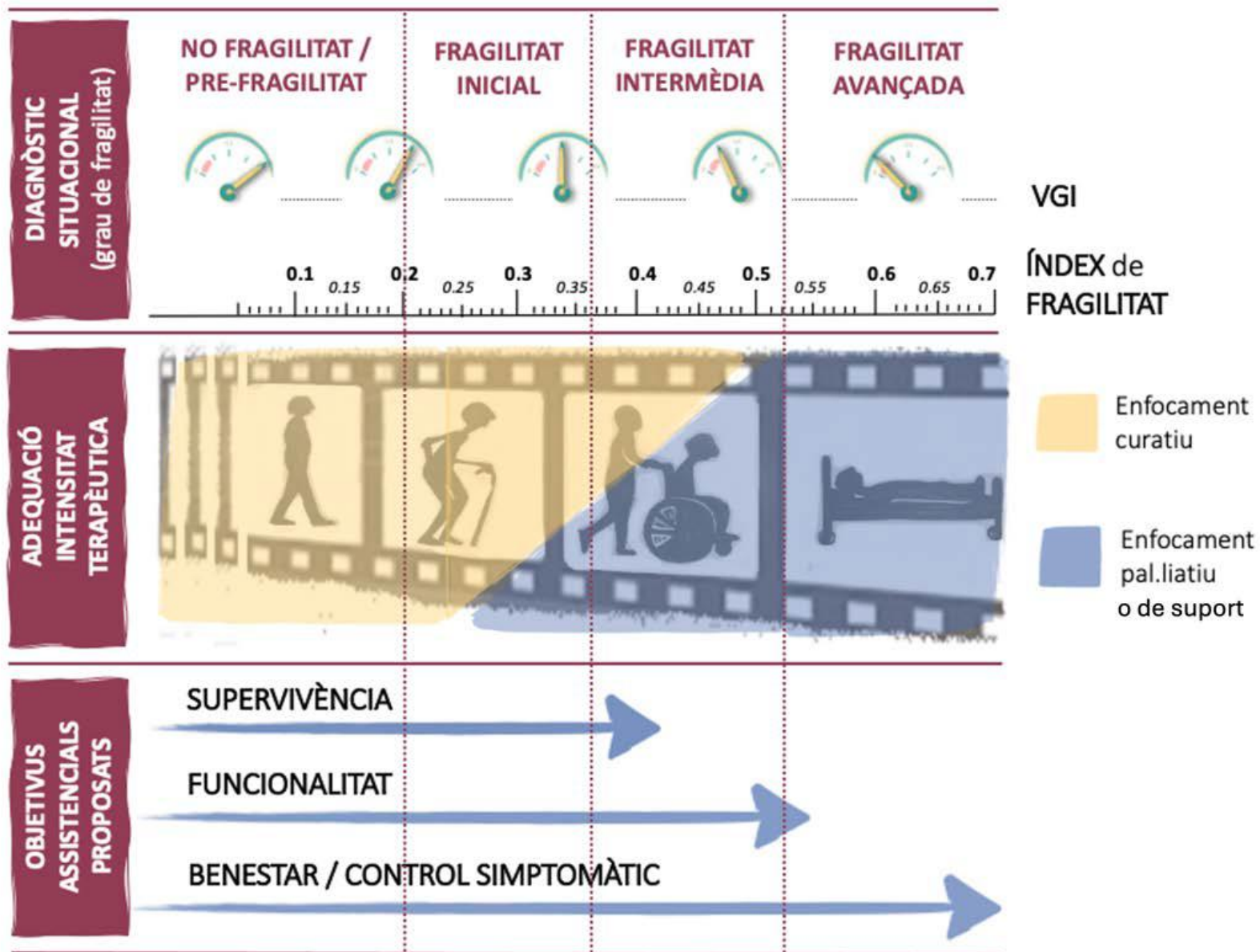
Fragilidad inicial

Instrument útil per al diagnòstic situacional en el model d'atenció a la fragilitat i complexitat

Índex Fràgil-VIG

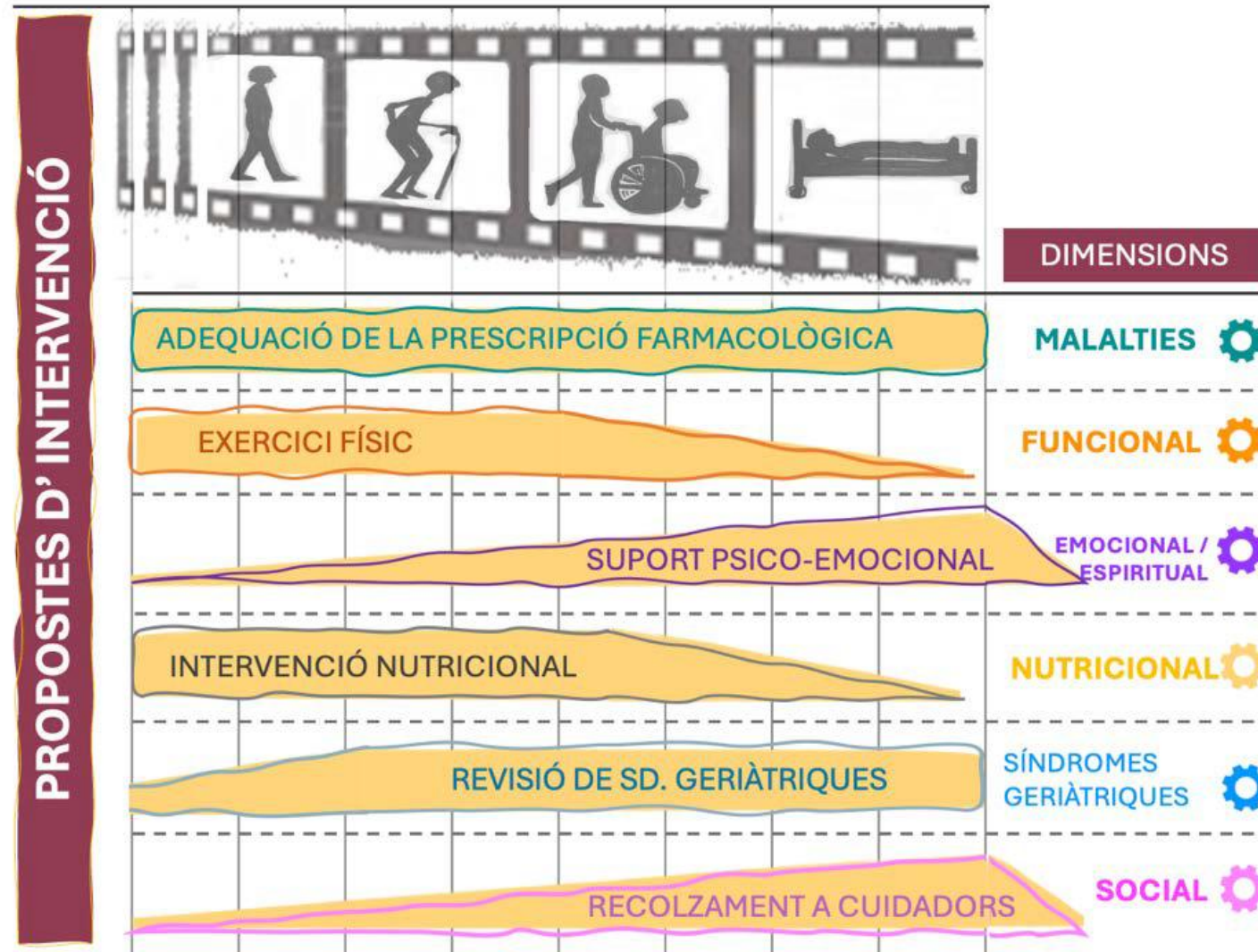
Font: Bases conceptuals i model d'atenció per a les persones fràgils, amb cronicitat complexa (PCC) o avançada (MACA). PPAC, 2020

Pla d'intervenció en fragilitat

Fragilitat
inicial

Fragilitat
intermedia

Fragilitat
avançada

Font: Bases conceptuals i model d'atenció per a les persones fràgils, amb cronicitat complexa (PCC) o avançada (MACA). PPAC, 2020

Proposta de plans d'atenció adaptats a les necessitats

PROFILES	Profile 1	Profile 2	Profile 3	Profile 4	Profile 5	Profile 6
OBJECTIVES AND ACTIVITIES						
Priority Objective: A) Survival B) Preserve and enhance autonomy C) Wellbeing and symptom control	A-B	C	B-A	B-A	C-B	C-B
Physical activity planning	Group activity	Individual personalised	Group activity according to comorbidity	Group activity	Individual personalised	Individual personalised
Promote self-care	++	+	+++	++	-	-
Maintenance of autonomy	+++	++	+++	+++	+	+
Technical help / home adaptations	+	++	+	+	++	++
Diet, and nutritional supplements	Healthy diet Nutritional supplements	Diet on demand	Healthy diet Nutritional supplement adapted to comorbidity		Healthy diet / on demand Nutritional supplement adapted to comorbidity	
Prevention and management of dysphagia	+	++	+	+	++	+++
Cognitive stimulation	+	-	+	++	++	-
Psychological intervention (Depression / Anxiety)	++	+++	+++	++	++	-
Prevention and management of delirium	-	+	+	++	++	+++
Therapeutic adequacy and deprescription	+	+++	+	++	+++	+++
Social intervention	+++	+++	+	+	++	++
Palliative needs care	+	++++	+	+	+++	+++
Advance care planning	+	++++	++	++	+++	+++
Caregiver support	+	+++	++	++	+++	+++
Grief management in the patient's family environment	+	++++	++	++	+++	+++

Degree of intensity of the proposed interventions: minimum intensity (-), mild intensity (+), moderate intensity (++), high intensity (+++), very high intensity (++++)

FORTALESES

- Va acumulant proves de validació diverses
- Senzill, factible en la pràctica
- Recomanat al model català d'atenció a la fragilitat i cronicitat
- Disponible a ecap
- Permet l'estratificació
- Correlaciona molt be amb cronicitat complexa i avançada
- Permet la individualització segons les dimensions afectades

ASPECTES DE MILLORA

- Pes de la variable social
- Subjectivitat de la variable social
- Validació en altres entorns d'atenció d'interès (exe- residencial)

DOMINI	PREGUNTA TRIGGER		RESPOSTA	PUNTUACIÓ		
CLÍNIC	1	Té alguna malaltia crònica?	NO	0		
			SÍ	Càncer	1	2 (sí++)
				Respiratòria	1	2 (sí++)
				Cardíaca	1	2 (sí++)
				Neurològica	1	2 (sí++)
				Digestiva	1	2 (sí++)
Renal	1	2 (sí++)				
FÀRMACS	2	Pren ≥ 5 fàrmacs?	NO	0		
	3	A vegades es descuida de prendre les medicines?	SÍ	1		
			NO	NP		
NUTRICIONAL	4	Al llarg dels darrers mesos ha perdut pes de forma involuntària i/o ha perdut la gana?	NO	0		
			SÍ	1		
SÍMPTOMES	5	Habitualment el dolor o l'ofec interfereixen en la seva vida diària? (i/o requereix d'almenys 2 analgèsics o opiacis per al seu control)	NO	0		
			SÍ	Dolor	1	
Ofec	1					
SÍNDROMES GERIÀTRIQUES	6	Al llarg dels darrers 6 mesos, ha presentat alguna de les següents: síndrome confusional, caigudes, úlceres, disfàgia, incontinència o restrenyiment ?	NO	0		
			SÍ	Sd. Confusional	1	
				Caigudes	1	
				Úlceres	1	
				Disfàgia	1	
				Incontinència	NP	
Restrenyiment						
SENSORIAL	7	Té problemes de visió que li dificultin el dia a dia? (malgrat mesures correctores -ulleres,...-)	NO	NP		
	8	Té problemes d'audició que li dificultin el dia a dia? (malgrat mesures correctores -audiòfons,...-)	SÍ			
			NO			
FUNCIONAL	AIVDs	9	Seria capaç de viure sol sense ajuda?	SÍ	0	
				NO	Ajuda diners	1
					Ajuda telèfon	1
					Ajuda Medicació	1
	   				No Dep (IB ≥95) Dep LL-M (IB 90-65) Dep M-G (IB 60-25) Dep Abs. (IB ≤20)	
	ABVDs			0	1	
				2	3	
COGNITIU	10	Té problemes de memòria que interfereixin en el seu dia a dia i/o en la presa de decisions?	NO	0		
			SÍ	DC LL-M (GDS≤5)	1	
				DC M-G (GDS≤6)	2	

EMOCIONAL	11	Al llarg del darrer mes s'ha sentit freqüentment trist o ha perdut interès per fer activitats? i/o necessita habitualment de medicació antidepressiva?	NO	0	
		SÍ	1		
	12	Al llarg del darrer mes se sent neguitós i/o li costa dormir? i/o necessita habitualment d'ansiolítics/hipnòtics?	NO	0	
		SÍ	1		
SOCIAL	13	Existeix percepció per part del professional de problemes de l'habitatge (no adaptat a les seves necessitats,...) o de problemes econòmics (la persona té dificultats per arribar a finals de mes, passa fred a casa, hi ha possibilitat de pèrdua de l'habitatge,...) ?	NO	0	1 (si alguna resposta afirmativa)
			SÍ		
	14	Passa la major part del dia sol i/o té dificultats per realitzar activitats d'oci (sortir a passejar, participar en activitats lúdiques, rebre visites o altres activitats relacionals -segons les circumstàncies de cada persona-) amb familiars o amics?	NO		
			SÍ		
	15	Té dificultats per saber a qui acudir quan necessita ajuda?	NO		
			SÍ		

Puntuació equivalent de l'Index Fràgil-VIG = x / 25

PER A PERSONES AMB CRONICITAT COMPLEXA (PCC) O AVANÇADA (MACA) -opcional-

INFORMACIÓ I PREFERÈNCIES	16	Sobre la seva situació de salut, pensa que es tenen prou en compte les seves opinions i preferències?
ESPIRITUALITAT	17	Es veu amb forces d'afrontar el futur?

LLEGENDA: AIVDs: Activitats Instrumentals de la Vida Diària. ABVDs: Activitats bàsiques de la Vida Diària. Dep: Dependència. U: Lleu. M: Moderada. G: Greu. Abs.: Absoluta. IB: Índex de Barthel (aproximat) DC: Deteriorament Cognitiu

JUAN JOSÉ ZAMORA
jjzamora.apms.ics@gencat.cat

